

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Верховна Рада України

Комітет з питань бюджету

Комітет з питань освіти, науки та інновацій

Про розгляд законопроекту

Міністерство фінансів України відповідно до листів Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 20.04.2022 № 04-13/3-2022/66774, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 27.04.2022 № 04-24/3-2022/69965 розглянуло проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти» (реєстр. № 7294 від 18.04.2022), розроблений народними депутатами України Коваль О. В., Бабаком С. В. та іншими, і повідомляє.

Законопроектом пропонується встановити, що:

з 2023 року з державного бюджету здійснюватимуться видатки на професійну (професійно-технічну) освіту (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах державного замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти незалежно від форми власності) (на сьогодні з державного бюджету фінансується підготовка кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти соціальної реабілітації та адаптації державної власності, а також за професіями загальнодержавного значення);

з бюджетів міських територіальних громад з адміністративним центром у місті обласного значення – обласному центрі та обласних бюджетів здійснюються видатки на фахову передвищу освіту (на оплату послуг з підготовки фахівців на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти державної та/або комунальної власності);

з місцевих бюджетів здійснюються видатки на утримання майна та розвиток матеріально-технічної бази державних закладів професійної

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000D72D2C00761F9800](#)

Підписувач [Єрмоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [04.08.2021 0:00:00](#) по [03.08.2023 23:59:59](#)

Міністерство фінансів України

07010-03-2/8705 від 29.04.2022

(професійно-технічної) освіти до їх передачі в установленому законодавством порядку з державної власності у комунальну власність.

Щодо здійснення з державного бюджету видатків на професійну (професійно-технічну) освіту

Відповідно до статті 27 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», починаючи з 01.01.2016, видатки з підготовки кадрів у професійних (професійно-технічних) закладах освіти були передані на фінансування з місцевих бюджетів.

Слід зазначити, що у 2015 році було розпочато процес реформування бюджетної системи та запроваджено нову модель міжбюджетних відносин, яка дає органам місцевого самоврядування значно більше незалежності в управлінні бюджетними ресурсами, а також створює умови для мотивації органів місцевого самоврядування до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів.

Зміни до податкового, бюджетного та галузевого законодавства сприяють підвищенню рівня фінансового забезпечення місцевих бюджетів.

Завдяки цим змінам змінився розподіл доходів між державним і місцевими бюджетами, що забезпечило передачу значного фінансового ресурсу місцевим бюджетам для здійснення видатків на надання суспільних послуг.

Завдяки новій моделі фінансового забезпечення місцевих бюджетів вдалося забезпечити позитивну динаміку надходжень місцевих бюджетів. Так, протягом 2015 – 2021 років місцеві бюджети наростили дохідну частину загального фонду майже у п'ять разів (344,6 млрд грн за 2021 рік проти 70,2 млрд грн за 2014 рік).

Склад видатків, що закріплюються за різними рівнями бюджетів, є збалансованим.

Відповідно до статті 7 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) бюджетна система України ґрунтується, зокрема, на принципі збалансованості, згідно з яким повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період.

Зміни у розмежуванні видів видатків між рівнями бюджету утворюють дисбаланс і потребуватимуть адекватної зміни в переліку доходів.

Окрім того, здійснення видатків на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах державного замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти з державного бюджету у 2023 році потребуватиме вишукування суттєвого додаткового фінансового ресурсу, який з урахуванням необхідності відновлення країни у післявоєнний час буде проблематично знайти.

Суб'єкт законодавчої ініціативи в порушення вимог статті 27 Кодексу не подав фінансово-економічного обґрунтування з відповідними розрахунками і пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

У пояснювальній записці розробник законопроекту зазначає, що наразі внаслідок воєнних дій пошкоджено 957 закладів професійної (професійно-

технічної) освіти, зокрема 88 з них повністю знищено, у зв'язку з чим у багатьох регіонах підготовка кваліфікованих робітників виключно за рахунок коштів місцевих бюджетів стає неможливою.

Водночас до законопроекту не надано інформації стосовно кількості учнів, які навчались у цих закладах і на сьогодні втратили можливість здобувати освіту, інформації про їх місцезнаходження та спроможність закладів професійної (професійно-технічної) освіти організувати для них освітній процес на безпечних територіях.

Однак, з огляду на редакцію законопроекту, пропонується повернути на фінансування з державного бюджету всю систему професійної (професійно-технічної) освіти, що, на думку Мінфіну, є нераціональним рішенням. Пропонуємо узгодити між собою завдання, сформульовані у пояснювальній записці до законопроекту, з його текстом у частині вирішення питання здобуття професійної (професійно-технічної) освіти учнями, які вимушено покинули місце навчання, а також цільової державної підтримки тих професій, що сприятимуть відбудові держави у післявоєнний період.

Законопроект у частині фінансування професійної (професійно-технічної) освіти з державного бюджету не узгоджується з нормами статті 50 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», відповідно до якої фінансування професійної підготовки кваліфікованих робітників у державних або комунальних закладах професійної (професійно-технічної) освіти здійснюються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, інших форм власності – за рахунок відповідних засновників.

Також у законопроекті відсутні критерії розмежування видатків на професійну (професійно-технічну) освіту між державним і місцевими бюджетами.

Вважаємо, що діючий на сьогодні механізм фінансування професійної (професійно-технічної) освіти є оптимальним і таким, що відповідає принципу розмежування видатків між рівнями бюджетів та їх дохідним можливостям.

Щодо підтримки з боку держави професійної (професійно-технічної) освіти в умовах воєнного стану інформуємо, що це питання може бути вирішене в рамках чинного освітнього і бюджетного законодавства (наприклад, через розширення фінансової підтримки професій загальнодержавного значення або регіонального замовлення шляхом надання відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на цю мету) та додаткового врегулювання не потребує.

Щодо надання фахової передвищої освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Слід зазначити, що на сьогодні відповідно до законодавства про освіту на підставі відповідних ліцензій право на підготовку фахових молодших бакалаврів мають заклади професійної (професійно-технічної) освіти та заклади фахової передвищої освіти.

Аналогічна ситуація і з підготовкою бакалаврів. Фахівців з таким освітнім ступенем можуть готувати як заклади вищої освіти, так і заклади фахової передвищої освіти.

Здійснення підготовки фахівців одного і того ж освітнього ступеня різними ланками закладів освіти не сприяє оптимізації занадто широкої мережі таких закладів, призводить до надмірного фінансового навантаження на державний і місцеві бюджети, розпорошення бюджетних коштів та їх неефективного використання.

Тому питання підготовки фахівців з вищою та фаховою передвищою освітою різними ланками закладів освіти має бути врегульовано шляхом внесення змін до законодавства про освіту з метою припинення дублювання такої підготовки та позбавлення закладів освіти «подвійних» ліцензій.

Реалізація норми щодо надання фахової передвищої освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти потребуватиме додаткового бюджетного фінансування з місцевих бюджетів для здійснення з 01.09.2022 прийому на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Відповідно до статті 91 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI (далі – Регламент), у разі внесення законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту, проекту іншого акта подаються пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Проте розробник законопроекту в порушення вимог Регламенту не подав фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань, що позбавляє Міністерство фінансів України можливості підготувати висновки щодо фінансових аспектів, пов'язаних із реалізацією законопроекту.

Також законопроектом не передбачено критеріїв розмежування видатків між рівнями місцевих бюджетів на фахову передвищу освіту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Вважаємо, що надання права місцевим бюджетам здійснювати фінансування видатків на здобуття рівня «фахового молодшого бакалавра» в усіх без винятку закладах професійної (професійно-технічної) освіти призведе до збільшення кількості таких фахівців, але не до якості і конкурентоспроможності їх на ринку праці, оскільки таких фахівців мають право готувати і коледжі.

Крім того, фінансова підтримка з бюджету буде спрямовуватися до відверто «слабких» професійних (професійно-технічних) закладів освіти.

Щодо утримання майна та розвитку матеріально-технічної бази державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти до їх передачі в установленому законодавством порядку з державної власності у комунальну власність відповідно до статті 27 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік»

До власних (самоврядних) повноважень сільських, селищних, міських рад

належить забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних і комунальних закладах освіти; управління закладами освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення (стаття 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Стосовно посилання на статтю 27 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» зазначаємо, що згідно з пунктом 24 частини першої статті 2 Кодексу закон про Державний бюджет України – це закон, який затверджує Державний бюджет України та містить положення щодо забезпечення його виконання протягом бюджетного періоду.

Бюджетний період для всіх бюджетів, що складають бюджетну систему України, становить один календарний рік, який починається 01 січня кожного року і закінчується 31 грудня того ж року (частина перша статті 3 Кодексу).

Тому доповнення розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Кодексу новою нормою не підтримується.

З огляду на зазначене, прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти» вважаємо недоцільним.

Водночас Мінфін готовий підтримати вирішення саме проблем системи професійної (професійно-технічної) освіти, спричинених під час дії воєнного стану, з метою насамперед допомоги тим здобувачам освіти, які постраждали внаслідок бойових дій, і спрямування коштів державного бюджету передусім на ті професії, що сприятимуть відновленню економіки України.

Заступник Міністра

Роман ЄРМОЛИЧЕВ